Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 202. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 25, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 25-го ЖОВТНЯ 1995 р. Ч. 202. РІК CII.

МИТРОПОЛИТ ФІЛАРЕТ СТАВ ПАТРІЯРХОМ УПЦ КП

Київ (Р. Р.). — Тут 20-22-го жовтня відбувся Всеукраїнський Православний Собор Української Православної Церкви Київського Патріярхату (УПЦ КП).

Архиєрейський Собор 19-го жовтня висунув на патріярший престол чотири кандидатури: Митрополита Київського Філарета, Митрополита Галицького Андрія, Митрополита Волинського Якова та Архиєпископа Львівського Андрія. Однак три з них зняли свої кандидатури і єдиним претендентом виявився Митрополит Філарет. У п'ятницю, 20-го жовтня, вранці Всеукраїнський Православний Собор затвердив Митрополита Філарета єдиним кандидатом на патріярший престол, а в другій половині дня собор таємним голосуванням обрав Філарета Патріярхом УПЦ КП. Із 198 делегатів у голосуванні взяли участь 174, „за" проголосували 160, „проти" — 4, утрималися 9 делегатів. Один бальот визначено недійсним.

Патріярх Філарет

Відмовилися взяти участь у соборі Митрополит галицький і керуючий Івано-Франківською Єпархією Андрій та Архиєпископ Тернопільський і Бучацький Василій. Не прибули на собор і запрошені представники Української Автокефальної Православної Церкви на чолі з Патріярхом УАПЦ Дмитрієм.

Того ж дня, 20-го жовтня, у Теодосіївському соборі відбулося підписання акту про об'єднання УПЦ КП та УАПЦ, оскільки деякі єпархії УПЦ КП відійшли від Філарета до УАПЦ, очолю-

(Закінчення на стор. 4)

Страйкують шахтарі „Антрациту"

Луганське (Р. Р.). — Тут від 12-го жовтня триває страйк на шахті „Комсомольська" виробничого об'єднання „Антрацит". Шахтарі вимагають від Міністерства Вугільної Промисловости України створення комісії з перевірки фінансово-господарської діяльности об'єд-нання і підприємства, виділяння кредитів для технічного переобладнання шахти, виплати платні за липень і серпень. Ситуація загострилася після того, як 40 шахтарів оголосили голодівку і понад три доби не виходять на поверхню.

Ю. Звягільський і Д. Табачник обвинувачують себе

Київ (УНІАР). — Як уже інформовано, група народних депутатів України зустрілася в Тель-Авіві з колишнім прем'єр-міністром України Юхимом Звягільським, щоби з'ясувати обґрунтованість висунутих проти нього звинувачень у корупції.

За словами депутата Степана Хмари, котрий брав участь у зустрічі, Ю. Звягільський вважає спрямовані проти нього цькування особистою помстою теперішнього керівника президентської адміністрації Дмитра Табачника за те, що колишній прем'єр відмовився нібито свого часу профінансувати передвиборчу кампанію Леоніда Кучми.

Зі свого боку Д. Табачник рішуче спростував ці закиди, заявивши, що ніколи не звертався до Звягільського з такими проханнями. Навпаки, працюючи у Державному комітеті видавництв і поліграфії й підлягаючи таким чином Звягільському як голові Уряду, Д. Табачник, за його словами, постійно зазнавав від свого "шефа" тиску — аж до прямих заборон виступати у пресі.

Американці вивчають рівень занечищення довкілля в Україні

Київ (УНІАР). — Сюди 17-го жовтня прибула група експертів з питань охорони довкілля військово-повітряних сил ЗСА.

Американські експерти відвідають забруднені нафтопродуктами та солями важких металів об'єкти на території авіяційних баз під Полтавою, в Івано-Франківській області та Білій Церкві. Спільно з українськими екологами, вони обговорять шляхи охорони довкілля у військово-повітряних силах України та можливість часткового фінансування цих заходів американською стороною.

Д. Андреотті мав зв'язки з мафією

Рим. — Тридцять шість точок звинувачення подала прокуратура міста Палєрмо на судовому процесі над колишнім прем'єр-міністром Італії, досмертним сенатором Джуліо Андреотті.

Докази про зв'язки Дж. Андреотті зі злочинним світом слідчі дістали від майже трьох десятків членів мафії, які покаялися і погодилися сприяти правосуддю. Дж. Андреотті не тільки мав особисті контакти з „хрещеним татом" сицілійської мафії Тото Ріїною, але й безпосередньо причетний до низки злочинів проти багатьох державних і політичних діячів Італії. Зокрема мова йде про вбивство поліційного префекта Палєрмо генерала Даля Кієзо і сицілійського губернатора Пієрсанті Маттареллі.

Звинувачення має підстави важати, що Дж. Андреотті намагаався використати свої повноваження, щоб перешкодити судовому процесові над верхівкою сицилійських злочинних кланів.

Представник звинувачення Ґвідо Льо Форте запевнив у розмові з журналістами, що прокуратурі Палєрмо вдасться довести існуючий між Дж. Андреотті та „хрещеними батьками" мафії „договір про співробітництво".

Соціялісти приспішують конституційний процес

Київ. — Політична Рада Соціялістичної Партії України ухвалила резолюцію за приспішення конституційного процесу в Україні. Секретар Політвиконкому Іван Чиж, який також очолює парляментарну фракцію соціялістів, повідомив, що його фракція готує проєкт декляраціï прав людини, який міг би бути прийнятий або врахований під час опрацювання основного закону України.

Цей проєкт буде представлений на розгляд сесії. В ньому передбачено визначення України в конституції як парляментарної республіки і закладено принцип єдности держави. Фракція соціялістів виступає проти того, щоб в основу конституції було покладено конституційний договір між законодавчою і виконавчою владами.

В основу конституції СПУ пропонує покласти декларацію про державний суверенітет України.

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ Б. КЛІНТОНА З Б. ЄЛЬЦИНОМ

Ню Йорк. — В понеділок, 23-го жовтня, в будинку-музеї Френкліна Делано Рузвелта у Гайд парку президент З'єднаних Стейтів Америки Билл Клінтон зустрівся з президентом Росії Борісом Єльцином.

Вже саме місце зустрічі має виразний символічний характер, бо в роки президентської каденції Ф. Рузвелта ЗСА і СССР, як відомо, були союзниками у Другій світовій війні. Лідери обох країн сіли у старовинні дерев'яні крісла, на яких у роки війни сиділи президент Рузвелт і британський прем'єр-міністер Вінстон Черчіл.

Дивлячись на чарівні осінні краєвиди Кетскільського передгір'я, Б. Єльцин сказав:„Тут ми повинні думати не про війну, а про мир. Я певний, ще ми не маємо проблем, які було б неможливо розв'язати".

Відповідаючи на запитаня щодо суперечностей, які існують у наставленні сторін до боснійської проблеми, російський керівник сказав, що це є головна тема його розмови з президентом Б. Клінтоном, і підкреслив, що „це питання дуже складне".

Це вже дев'ята з черги зустріч Б. Клінтона з Б. Єльцином, а перша була в канадському місті Ванкувері у квітні 1993 року.

В. Стретович має власну думку

Київ. — На думку Комісії Верховної Ради з питань правної політики та судово-правної реформи Володимира Стретовича, досвід використання конституційного договору між Президентом і Верховною Радою доводить, що Україна не готова до побудови президентської республіки, що, фактично, вкладено в основу цього договору. Як сказав В. Стретович, під час розгляду проєкту конституції в парляменті найбільш спірними будуть положення про відносини між законодавчою і виконавчою владами. Якщо проєкт конституції не дістане двох третин голосів, то знайдеться „прагматична центральна більшість, яка підтримає його, і це дасть змогу винести проєкт на референдум.

Помер проф. д-р Я. Рудницький

Джерзі Сіті, Н. Дж. — З Монтреалю наспіла вістка, що тут в четвер, 19-го жовтня, після 84 років туземного трудолюбивого життя в користь добра України її народу та Канади, помер проф. д-р Ярослав Рудницький.

Ярослав Богдан Рудницький народився в Перемишлі 28-го листопада 1910 року в міщанській родині Антона і Юлії (з Шавалів) Рудницьких. Одначе через події Першої світової війни дитячі та юнацькі роки провів Я. Рудницький у Стрию, де закінчив початкову і середню освіту. Університецькі студії з науковим ступенем маґістра гуманістичних наук отримав з Львівського Університету в 1934 році, а в червні 1937 року був промований на доктора філософії.

Д-р Рудницький

У буревіях Другої світової війни через Берлін, Прагу, Гайдельберґ у січні 1949 року з родиною приїжджає до Вінніпеґу в провінції Манітоба в Канаді, поринає у вир громадської та наукової праці. Проф. д-р Я. Рудницький — довголітній член, співробітник і президент УВАН в Канаді, засновник і довголітній професор українознавчих студій в Манітобському університеті. Свого часу член Канадської королівської комісії двомовности і двокультурности, член багатьох українських і чужомовних наукових установ і товариств. Він був активним і передовим діячем Державного Центру УНР, мовознавцем-ономастом, автором першого українського етимологічного словника та багатьох наукових праць.

УІТ проголосило Міжнародний Рік М. Грушевського

Київ (І. Г.). — Дня 11-го жовтня ц. р. в Київському Державному Університеті ім. Т. Шевченка, на останній сесії міжнародної історичної конференції, проф. Любомир Винар від УІТ в Америці, Україні, Канаді і Европі, проголосив 1996 рік Міжнародним Роком Михайла Грушевського. У 1996 році відзначується 130-ліття з дня народження М. Грушевського, який побіч Тараса Шевченка і Івана Франка, належить до головних будівничих нової України.

Президент УІТ у своєму короткому слові підкреслив, що це перший раз в історії Київського Університету, в якому студіював історик, проголошується його міжнародний ювілейний рік. В комітеті для вшанування Михайла Грушевського є цілий ряд видатних науковців і творців національної культури з України, Европи, Канади і Америки.

УІТ започаткувало грушевськознавство в 1996 році, як нову ділянку українознавчих студій і від того часу систематично видає праці присвячені М. Грушевському, як також його твори. Треба згадати, що минулого року з рамені НТШ у Львові і УІТ появився збірник наукових праць „Михайло Грушевський", а в 1995 році УІТ у співпраці з Інститутом української археології та джерелознавства ім. М. Грушевського у Львові і Інституту історичних досліджень Львівського Університету, видало збірник „Михайло Грушевський і львівська історична школа" (редактори Я. Дашкевич і Я. Грицак).

У ювілейному році М. Грушевського, УІТ у співпраці з іншими науковими установами започатковує видання збірника „Михайло Грушевський: статті і матеріяли", як також плянує інші видання з ділянки грушевськознавства. УІТ також допомагає в організації музею М. Грушевського у Львові. Завдяки діяльності УІТ і інших установ в Україні і діяспорі, грушевськознавство стало на твердий ґрунт і дальше розвивається, подібно, які дві інші важливі дисципліни — шевченкознавство і франкознавство.

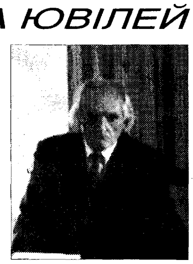
Проситься українські установи і громадян складати добровільні датки на Видавничий Фонд УІТ (М. Грушевського) для здійснення важливих науково-видавничих і організаційних проєктів. Пожертви можна надсилати на адресу: Hrushevsky Fund., Ukrainian Historical Association, P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

УВАН ВІДЗНАЧИЛА ЮВІЛЕЙ

Ню Йорк (М. Рябчук). — У неділю, 8-го жовтня, Українська Вільна Академія Наук у ЗСА відсвяткувала 50-річчя заснування УВАН в Европі та 45-річчя своєї діяльности в ЗСА. Близько 200 симпатиків Академії зібралося того дня в Українському Інституті Америки на врочисту частину, наукову конференцію та святковий концерт, зорганізовані з нагоди ювілею. Численні привітання надійшли на адресу УВАН, зокрема від українських Митрополитів Стефана та Константина, від посадника міста Ню Йорк Рудолфа Джуліяні та губернатора стейту Джорджа Патакі, від УККА та УАКРади, від НТШ, УВАН у Канаді, інших українських організацій та приватних осіб. Теплий привіт надіслав також український амбасадор у ЗСА Юрій Щербак, зменшивши тим дещо прикре враження від відсутности на ювілеї працівників українського консуляту та представництва в ООН.

Д-р А. Процик

Д-р Я. Дашкевич

"Історія УВАН тісно пов'язана з життям діяспори, — сказав у вступній доповіді про початки академії її теперішній президент д-р Марко Антонович. — У цьому і її сила, і її слабкість". Сила — бо українські вчені на еміґрації завжди жили одним життям зі своїми земляками, терпіли ті самі негоди, втішалися тими самими надіями на визволення й відродження своєї далекої батьківщини, виявляючи для осягнення тої мети високі зразки жертвенности й самопосвяти. Але й слабість УВАН була тою самою, що й усієї діяспори: відірваність від історичної батьківщини, певна ізольованість — брак відповідних контактів, обміну інформацією, відсутність нормального припливу молодих кадрів і, зрештою, гнітюча психологічна нев-

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Комуністи збирають підписи за референдум

КИЇВ. — У 80-ох містах України Компартія України створила ініціятивні групи для збирання підписів за проведення крайового референдуму з основних положень майбутньої конституції. Референдум пропонується призначити на 24 -го грудня, винісши на нього питання про державний устрій, державний статус російської мови та об'єднання в союз незалежних держав.

Вояки УПА здійснили хід до Софійського Майдану

КИЇВ. — У день Святої Покрови, 14-го жовтня, близько тисячі представників Українського Козацтва та Братства членів Української Повстанської Армії здійснили врочистий похід від Центру Культури та дозвілля Збройних Сил України до Софійського Майдану, де відзначили День Святої Покрови — покровительки українських козаків. На Софійському Майдані відбулося віче і Молебень.

Уряд заборгував Міністерству Оборони України

КИЇВ. — В понеділок, 16-го жовтня, на пресовій конференції в Міністерстві Оборони України повідомлено, що від 21-го вересня Фінансування міністерства не проводиться. Уряд заборгував Міністерству Оборони 22 трильйони 350 більйонів карбованців. Військові частини лише на 46 відсотків забезпечені паливом, а готовість військових формувань до зими становить 70 відсотків.

Каналізаційні мережі в катастрофічному стані

КИЇВ. — Як повідомили в штабі Цивільної Оборони України, в містах України 9,000 кілометрів каналізації та 3,000 кілометрів водопроводу перебуває в катастрофічному стані. Вони працюють без відновлення понад 20 років і амортизаційний термін уже проминув. Нові мережі не споруджуються через економічну кризу. Особливо в катастрофічному стані перебувають водопостачальні та каналізаційні мережі підприємств.

Севастопіль міг би жити краще

СЕВАСТОПІЛЬ. — Севастопільська міська влада стверджує, що місто зазнає щороку понад 12 трильйонів карбованців шкоди (близько 70 млн. дол.) через те, що тут базується Чорноморсь-ка фльота. Сама лише заборгованість російського війська за воду й електроенергію вже перевищила 850 блн. карб. Та найсуттєвіші втрати — це ті, що спричинені напівзакритим статусом міста і неможливістю розвивати тут туристичну й курортну індустрію.

Профспілки пікетують будинок Уряду

КИЇВ. — На заклик профспілки працівників машинобудування та оборонного комплексу, близько 7,000 осіб узяли участь у пікетуванні будинку Уряду з вимогами налагодити нормальну працю на підприємствах, забезпечити своєчасну виплату заробітку, посилити соціяльні ґарантії. Організатори акції підкреслили її суто економічний, а не політичний характер, і відмежувались від активістів УНА-УНСО, котрі намагалися теж узяти участь у пікетуванні, проте були заарештовані міліцією. Віцепрем'єр-міністер Анатолій Кінах зустрівся з представниками пікетувальників і пообіцяв ужити належних заходів. За його словами, підприємства військово-промислового комплексу отримали цього року лише 7 відсотків замовлень від того, що вони мали три роки тому. Якщо спад виробництва в Україні становить цього року 14 відс., то спад у машинобу-дуванні — 25 відс. А тим часом до 1992 року машинобудування давало понад четвертину валового внутрішнього продукту України.

В АМЕРИЦІ

ВПРОДОВЖ КІЛЬКОХ МИНУЛИХ тижнів демократи атакували пропоновані республіканцями заходи для збалянсування державного бюджету арґументами, що це пошкодить старшим громадянам країни. Тепер ті ж демократи розпочали нову кампанію атакування закидами, що республіканці свої пропозиції збалянсування бюджету, якщо уведуть в життя, то це буде коштом дітвори. З цього приводу в цілій країні наново виникнуть жваві дискусії, звинувачення одні одних і намагання переконати про правильність поглядів. Одначе більшість економістів таки уважає, що заходи зменшити державний дефіцит, у майбутності сьогоднішної дітвори дасть поштовх до економічного росту, а з цим і кращих для них можливостей.

ШУКАЮЧИ ПІДТРИМКИ СЕРЕД зібраних на святкування 50-річчя Організації Об'єднаних Націй керівників держав у боротьбі з наркоманством, президент Билл Клінтон повідомив, що вирішив заморозити в ЗСА майно найбільшого колюмбійського картелю в ЗСА та припинити бизнесові зв'язки американських фірм з причетними до нього організаціями. Крім того Президент дав розпорядження членам свого кабінету ідентифікувати країни, які допомагають торгівцям наркотиками у відмиванні грошей та попередити їх, що коли вони не підпорядкуються міжнародним правилам у цьому питанні, то його ЗСА будуть змушені застосувати проти них санкції, які не дозволятимуть їм на торговельні стосунки в ЗСА.

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ у програмі національної телевізії, міністер внутрішніх справ Франції Жан-Люї Дебре сказав, що уряд не піддасться шантажеві з боку так званих „Озброєних ісламських груп", не зірве дипломатичних стосунків з Альжиром і не перестане допомагати цій країні. „Ніколи і ні під якими умовами я не вестиму переговорів з терористами",— запевнив міністер. Тим часом ісламісти присягнули, що продовжуватимуть кампанію терору, якщо уряд Франції не виконає їхніх умов. Міністер закордонних справ Франції Ерве де Шаррет, який виступив у цій же телевізійній програмі, повідомив, що допомога Франції для Альжиру за цей рік становить 5 блн. франків, але „жодного франка не дістануть військові. Припинити допомогу — це значить збільшити страждання альжирського народу".

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Демократи в біді

Історія твердить, що коли Юлій Цезар побачив серед своїх убивць найближчого приятеля і однодумця Марка Брута, він здивовано вигукнув: „І ти, Бруте?" Дуже можливо, що з подібними словами звернувся і президент Билл Клінтон до свого однопартійця сенатора з Джорджії Сема Нанна, коли дізнався, що і той вирішив не висувати своєї кандидатури на наступну каденцію.

Колишній довголітній голова Сенатської комісії у справах озброєнь С. Нанн вважається одним з провідних цивільних експертів у справах оборони. Він користується великим авторитетом серед своїх колеґ і був одним з противників клінтонівських нововведень в армії. Читачі „Свободи", мабуть, пам'ятають, що саме сен. С. Нанн свого часу став головною перешкодою на шляху Б. Клінтона скасувати заборону на службу в армії гомосексуалістів і настояв на відмові Президента від передвиборчої обіцянки, зробленої на догоду гомосексуалістам. Слід підкреслити, що Нанн був першим демократом, який виступив проти політики Клінтона і сталося це буквально в перші дні Клінтона на становищі президента. Сен. С. Нанн також протестував проти значного зменшення видатків на оборону.

На початку минулого року Адміністрація Клінтона запропонувала С. Наннові пост секретаря Департаменту оборони. Його кандидатуру підтримали шеф канцелярії Білого Дому Томас МекЛарті і тодішній високопоставлений дорадник Президента Дейвид Ґарґен. Віцепрезидент Ал Ґор, колега Нанна, також взяв активну участь у висуненні сен. С. Нанна на пост секретаря Департаменту оборони. І напевне був би Нанн секретарем, якби сам категорично не відмовився від цього високого становища, і ніхто тоді не зміг його переконати змінити своє нерозумне рішення. Навіть президент Клінтон. „В інтересах країни я повинен залишатися в Сенаті", — так коротко пояснював він свою відмову.

Правда, політичні коментатори та й деякі газети пояснювали це по-своєму, мовляв, Нанн не хоче втратити своєї незалежности і стати підлеглим Президента.

Будучи переконаним демократом, С. Нанн дуже тяжко пережив поразку своєї партії у виборах минулого року. Після того як влада в Сенаті перейшла до республіканців, він змушений був розстатися з постом голови Комісії у справах роззброєння і стати звичайним депутатом, від якого мало що залежить. Однак Нанн не втрачав надії, що в 1996 році демократи відвоюють втрачене торік і він знову займе своє старе місце. Але коли його колеґи-демократи один за одним, наче щурі з потопаючого корабля, почали оголошувати, що не будуть боротися за переобрання у виборах наступного року, Нанн зрозумів, що його чекає серйозна конкуренція кандидата Республіканської партії, і крісла голови йому не бачити.

Коли президент Клінтон дізнався про намір С. Нанна, він зателефонував сенаторові і просив його ще раз зважити всі „за" і „проти", перш ніж повідомляти про резиґнацію. Але це ні трохи не похитнуло намірів Нанна. Навпаки, він лише переконався, що рішення його правильне. Так 57-річний Сем Нанн став восьмим сенатором-демократом, який не висуне своєї кандидатури в наступних виборах у Сенат. Його резиґнація — черговий удар по Демократичній партії, бо загрожує їй втратою ще одного місця в Сенаті. Це означає, що в демократів залишиться ще менше шансів повернути собі більшість, втрачену після виборів минулого року.

Про кризу, яку переживає нині Демократична партія, красномовно свідчать такі статистичні дані: за два роки, відколи президентом став демократ Билл Клінтон, з Демократичної партії до республіканців перейшло 137 осіб. І мова йде не про звичайних смертних (їх до уваги ніхто не бере), а про партійців, які займають високі пости. Серед них — два сенатори, три члени Палати Репрезентантів, 43 стейтові законодавці, сім посадників, п'ять шерифів і чотири місцеві начальники поліції. Ці цифри, як кажуть, коментарів не потребують. А чи перейшов за цей час у Демократичну партію хоч один республіканець? Покищо ніхто не може назвати ні одного прізвища.

Ніби підсумовуючи сьогоднішній стан, професор історії Тексаського університету Волтер Дін Бернем сказав: „Тяжко уявити собі партію в більш плачевному стані, ніж Демократична партія нині. Мені здається, що Демократична партія розвалюється".

„ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ — ОБ'ЄДНАНИЙ СВІТ"

Промова Президента України Леоніда Кучми на відкритті святкувань 50-ліття ООН в Ню Йорку в неділю, 22-го жовтня 1995 року.

З цієї найвищої трибуни плянети я виступаю з почуттям гордости, вдячности і надії.

Гордість викликають мудрість і далекоглядність засновників Організації Об'єднаних Націй, які по суті заклали підвалини нового світового порядку.

Кинувши виклик самій історії, вони зробили спробу протиставити силам ворожнечі та нетерпимости мирολюбство та взаємодопомогу. І вперше перемогли. Народи плянети отримали унікальний інструмент забезпечення консолідації людста як єдиного універсального організму у його намаганнях вижити і побудувати кращий світ.

Я подвійно гордий цьому, оскільки біля джерел ООН були фундаторами і представники мого народу.

В свою чергу Україна мала в особі ООН чи не єдину трибуну загальнолюдського маштабу, з якої могла заявити про своє існування. Підтримка ООН істотно сприяла нам в здійсненні вікового прагнення до власної держави.

Нарешті, я маю великі надії щодо майбутнього Організації Об'єднаних Націй, яка наближає нас до того моменту, коли зможемо сказати: „Об'єднані Нації — Об'єднаний Світ".

Із закінченням доби великого ідеологічного протиборства людству вдалося суттєво зменшити загрозу самознищення у ядерному вогні, створити достатньо надійні механізми міжнародної безпеки.

Мені приємно констатувати, що особливий внесок у справу роззброєння належить Україні. Третя за ядерним потенціялом держава першою в світі добровільно відмовилася від ядерного статусу і ядерної зброї. Але при цьому ми несемо величезні економічні та екологічні втрати.

Я переконаний, що колосальним поштовхом для прискорення процесу ядерного роззброєння стало б встановлення особливого статусу з міжнародними ґарантіями безпеки, консолідованою фінансовою і технічною допомогою, моральними стимулами для країн, що відмовляються від ядерної зброї.

Він міг би бути реалізований через нову програму ООН „Світ XXI сторіччя — без ядерної зброї".

Постійного вдосконалення і підвищення ефективности потребує миротворча діяльність. І, насамперед, у напрямку переорієнтації на превентивну дипломатію для попередження конфліктів. Цьому б сприяло і встановлення опіки ООН над процесами утворення нових держав з метою недопущення використання сили, дотримання усталених норм міжнародного права.

Одночасно світове співтовариство має адаптувати до сучасних реалій своє ставлення до сепаратизму, який нерідко є першопричиною льокальних конфліктів і який може стати найжорстокішим викликом миру у XXI столітті.

Зникнення розділеного на антагоністичні системи світу пов'язано з глибинними внутрішніми трансформаціями в післясоціялістичних країнах. Переконаний у необхідності встановлення максимально сприятливого режиму інтеґрації цих країн у міжнародне співтовариство. Напрацюванню конкретних пропозицій щодо міжнародної підтримки їх розвитку слугувало б створення, поряд з Радою безпеки, нового органу, рівного їй за вагою і впливом — ради економічної безпеки — саме для визначення стратегічних перспектив розвитку людства, для превентивних зусиль на десятиріччя вперед.

Пане голово!

Організацію Об'єднаних Націй створили люди, які розуміли, що нації, народи і держави — це взаємозалежні і взаємодоповнюючі частини єдиного континенту під назвою людство. І присутність сьогодні тут безпрецедентної кількости світових лідерів є переконливим свідченням їх підтримки ООН на переломовому етапі її розвитку.

То ж головне для ООН сьогодні — знайти себе в нових умовах і йти тою дорогою, яку вказують реальні обставини нашого життя.

В усвідомленні цього — джерело її сили, довголіття і морального здоров'я.

Ярослав Гайвас

РОСІЯ ВІДСТУПАЄ, АЛЕ...

I

Зовнішня політика держави є функцією її внутрішньої сили. Ні на якому відтинку внутрішній стан держави, її стабільність, внутрішній спокій, динаміка не відбиваються так виразно як, власне, на зовнішній політиці держави. Бо ніхто так швидко і так виразно не бачить її стану, як її контраґенти, близькі і дальші сусіди, з якими вона має до діла.

Внутрішній стан Росії ілюструють останні події на світовому форумі. Два гарячі пункти сучасної гри великодержав — це „спадковий" бій у колишній Юґославії: хто перебере той децидуючий на Балканах „спадок" після розпаду Юґославії. Другий бій, а точніше його перша фаза, хто покладе свою руку на величезні нафтові резерви в ісламському світі Середньої Азії — Азербайджані, Казахстані, та природного ґазу в Туркменістані. А тому що ті багатства треба буде кинути на світовий ринок, то котра держава чи комплекс держав матимуть нафтопроводи на той ринок. В обидвох випадках Росія глибоко зацікавлена, бо вона хотіла б бути в центрі розв'язки тих проблем. На терені колишньої Юґославії події дійшли до останньої фази розвитку. В Середній Азії і на Кавказі проходить лише перша фаза. На терені Балкан Росія завжди мала чимале опертя, що його головними елементами були традиційні зв'язки з Болгарією та Сербією. На Кавказі і в Середній Азії йдеться про терени, які ще чотири роки тому були повністю під російським впливом, навіть більше, під її владою, неподільною владою.

Післяюґославські конфлікти почалися 1991 року. Берлінська стіна вже не існувала, тільки берлінці продавали кусники з неї туристам і, як завжди буває в такому випадку, ті кусники (а був на них величезний попит) дуже часто не мали нічого спільного з берлінським муром, а були відламками з першої-ліпшої бетонової будівлі, але якийсь там американець чи англієць не розбирався в тому. Росія поволі забирала свої леґіони з сателітних держав. Слідом за СССР розпадалася Юґославія, насамперед Словенія, а відтак Хорватія проголосили свої самостійні держави. Світова опінія, а з нею і політичні інтернаціональні кола, не зовсім знали, що робити. Вашінґтон відстоював думку, що треба зберегти юґославську цілість, і такі доручення дістав американський амбасадор у Беоґраді Ціммерман, який чесно виконував отримані з Вашінґтону доручення. Союзники ЗСА мали б піти за ними. Але першою вирвалася Німеччина, яка вже була з'єднаною, совєтські дивізії відходили і мали строгі накази з Москви (а керував тоді у Кремлі Михайло Ґорбачов) ні в якому разі не встрявати в місцеві справи. В Бонні вже бачили, куди воно йде й діяли на свій розум та визнали хорватську самостійну державу, а відтак словенську. Сербам на їхніх очах розпадалася, хоч мала, але все таки імперія. За Німеччиною пішла Італія, а потім інші европейські держави. У Вашінґтоні хвилювалися, що їх не слухають, а серби, думаючи, що, може, ще не все пропало, пішли війною на „збунтованих". Спочатку на Словенію, бо там фактично армії не було, а тільки невеликі військові одиниці, які, одначе, витримали сербський наступ. Тоді серби вдарили по Хорватії і почали займати хорватські території. Ісламські боснійці, частина силою навернених на магометанство християн, а частина таки оригінальні турки, що залишилися після більш як 400-річної османської окупації, також проголосили свою державу. І почалася взаємна боротьба, в якій, що є найгірше, кожна сторона мала якусь свою рацію. Вашінґтон спочатку наголошував, що це проблема европейська, хай европейці самі розв'язують. А росіяни, традиційні союзники балканських слов'ян, підтримали Сербію. Отже серби воювали і, як звичайно буває в таких війнах, не дуже перебирали в засобах. ООН взялася лагодити ту неперебірчиву війну, на Сербію наклали санкції, а Боснії заборонили ввозити зброю з-за кордону. Це з дуже простої причини: ісламські держави Іран і Лібія вже почали доставляти Боснії зброю різними дорогами. ООН мусіла вислати туди військові частини, які складалися з різнонаціональних контингентів (були між ними і два українські курені), але ті аж ніяк не могли навести ладу. В бої встрявати їм було заборонено, та вони до того й не спішилися. Американці наполягали, що треба вжити силу, але своїх віддідів категорично вислати відмовилися. Постала безвихідна ситуація.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Не минаймо ані титли, ніже тії коми...

У вересні ц.р. на шпальтах „Свободи" мала місце мовознавча дискусія. Висловлювано два погляди:

Погляд А (д-ра Ореста Поповича): Українській мові властиві такі лексичні форми (надалі лексика А): *визивати, заключати пакт, нарушення, невмісний, негодування, типографія, ущерб.*

Погляд Б (Олени Бартощук): Замість цих форм наша мова вживає такі (надалі лексика Б): *викликати, укладати пакт, порушення, недоречний, обурення, друкарня, шкода.*

Свій погляд О. Попович мотивує наявністю лексики А в „Українсько-німецькому словнику" З. Кузелі та Я. Рудницького (1943 р.).

Розглядаючи мовні проблеми, ніколи не зле поцікавитися, як кажуть лікарі, другою опінією. А її можна знайти в інших словниках, і то виданих не в УССР.

У словнику О. Панейка, виданому в Галичині у 30-их роках, лексику А не зафіксовано, зате присутня лексика Б. Те саме у „Правописному словнику" за редакцією того ж таки Я. Рудницького (Ню Йорк — Монтреаль, 1979). Про що це говорить?

Це говорить про те, що лексика А належала до української лексики в процесі вироблення галицького варіянту нашої мови у другій половині XIX ст. Характерним для цього періоду було вживання старослов'янізмів *(завіщання, жертвенний),* а також запозичень з російської мови. Лексику цього періоду відбито у „Малорусько-німецькому словнику" Е. Желехівського (Львів, 1884-86). Для успішного спілкування українським мовцям потрібна була лексика, і вони брали її, де тільки могли. Проте з дальшим розвитком наша мова очищалась від невиправданих запозичень. Розгляньмо лише один приклад: слово *неуместный* росіяни утворили з ідіоми *не у места.* У нас такої ідіоми нема. Ми говоримо *не до речі.* Отже, цілком логічно по-нашому сказати *недоречний.* Слово *недоречний* куди „українськіше", ніж запозичення *невмісний.*

Саме через свою „українськість", а не в наслідок „совєтського" диктату, лексика Б витиснула з ужитку лексику А.

Процес „українізації" нашої мови мав місце вже в першій чверті XX ст. на всіх українських територіях. Цей процес відбила ціла низка словників, де не зафіксовано лексики А. Найбільше таких словників дала Наддніпрянщина (згодом УССР), але і в Галичині (словник О. Панейка) та на еміґрації („Правописний словник" за редакцією Я. Рудницького) не наводять лексики А.

До лексики А можна заявити й інші претенсії. Так, слово *визивати* словники XIX століття фіксували із значенням *називати образливими словами.* Таким чином, вживання його із значенням *викликати* — це пряме копіювання російського вжитку.

Лексика Б зайшла до золотого фонду нашої мови задовго до появи „совєтчини". Досить сказати, що словник Б. Грінченка, виданий у 1907-09 рр., наводить усю лексику Б, за вийнятком слова *порушення,* але не фіксує лексики А.

Появу лексики А у словнику З. Кузелі та Я. Рудницького (1943 р.) можна пояснити лише поспіхом авторів. Доказ цьому — „Правописний словник" за редакцією Я. Рудницького (1979 р.) без лексики А.

Лексика А, вживана діяспорними авторами в Україні, тільки дискредитує їх, бо вони не шанують не лише тамтешніх канонів, але й своїх — діяспорних.

Про слово *негодування.* О. Попович рекомендує вживати його для передачі англійського слова disapproval.

Мова — це живий організм, і накинення йому штучних слів не дає результатів. Лексичне багатство мови розвивається у певній логічній послідовності. І це видно з такого прикладу: prove — approve — approval — disapproval.

Український „ланцюжок" (з іншим початковим значенням) буде такий: *хвалити — схвалити — схвалення — несхвалення.*

Утворене в такий спосіб слово *несхвалення* — логічно несе в собі зміст, який відповідає англійському disapproval. Слово ж „негодування" — це п'яте колесо до воза у даному *ланцюжку.* Воно не має жодних коренів в українській мові, бо коли його пов'язати із словом *годувати,* вийде нісенітниця. Слово *негодування* — це копія російського *негодование,* похідного від російського слова *негодовать,* що значить *обурюватися.* Тому вважати слово *негодування* відповідником до англійського слова disapproval ніяк не можна. Декретним же порядком: „Даймо цьому слову таке значення" жодна мова досі не розвивалася.

Беручись до розв'язання мовних проблем, завжди корисно поцікавитися „другою", а то й „третьою" або й „четвертою" опініями.

Святослав Караванський

Роман Савицький, мол.

ВАСИЛЕВІ ВИТВИЦЬКОМУ — В ЙОГО 90-ЛІТТЯ

II

Як довголітній діяч української культури, В. Витвицький іноді порушував більш загальні соціо-політичні теми. Від довшого часу він є „чемпіоном" українсько-польської злагоди, помимо давніх кривд, які зазнав він та його родина. В часах гострої опозиції до „надто ліберальних" поглядів (як культобмін), виступи Витвицького мусіли бути відважними і, знову ж, були піонерськими.

В цілому, крім 40-літньої співпраці із щоденником „Свобода" (Джерзі Сиnті, ЗСА), наш Ювілят співробітничав м. і. з такими періодиками як „Діло", „Новий Час", „Наші Дні" (всі у Львові), „Українська Музика" (Стрий — Львів), „Новий Шлях", „Нові Дні", (оба в Торонто), „Вісті" (Міннеаполіс), „Сучасність" (Мюнхен — Ню Йорк), „The Ukrainian Quarterly" (Ню Йорк), „The Slavonic and East European Review" (Лондон) та „Kultura" (Париж).

Про науково-музичну творчість В. Витвицького писали чи доповідали такі його прихильники як Галя Лагодинська-Залеська, Роман Придаткевич, Антін Рудницький, Дарія Гординська-Каранович, Роман Савицький, мол., Вадим Сварог (всі із ЗСА), Ярослав Михальчишин (Варшава), як і теж Юрій Ясиновський та Мирослав Скорик (Львів — Коломия).

* * *

В. Витвицький проявлявся нерідко як диригент та композитор. На протязі 1941-1972 років він плекав твори вокальні та інструментальні, звертався до форм камерних, оркестрових, балетних, писав музику до казок, творив для фортепіяну на чотири руки, врешті опрацьовував українські народні пісні для хору або для фортепіяну.

Його музичні твори виходили друком у таких містах як Львів, Авґсбурґ, Реґенсбурґ, Торонто. Виконувались вони в Німеччині, в Дітройті, у Торонто, а останнім часом у місті народження композитора, у рідній Коломиї.

Із численних відгуків на музичну творчість Ювілята наведемо два:

1) „Стиль творів В. Витвицького сучасний, модерний. Слухаючи його Струнний квартет, твір, як під оглядом формальним, так і гармонічним, — здекляровано модерний, відчувається все ж таки український характер композиції, і то в меншій мірі зовнішньо-звуково, а більше внутрішньо-духово. Найбільше українського харектеру в 1-ій частині (Прелюдія) та в 3-ій (Ноктюрн), де знаменито використано забарвлення голосів окремих інструментів для кольоритного зображення вечірнього настрою і то саме українського вечора.

„Те саме можна сказати про „Диптих" („Пісня і тенець"), в якому композитор не використовує безпосередньо українських народних мелодій, а однак характер твору — український, завдяки його духовому підложжю. „Пісня" має форму теми з варіяціями, а тричастинний танець у середній частині стилізований в дусі гуцульської музики. Хорові пісні, як теж дрібні твори для фортепіяну на чотири руки, все це характеристичне незвичайно оригінальною гармонією, що надає творам звучання нового, сучасного" (Галя Лагодинська-Залеська, 1959).

2) „Як композитор, д-р В. Витвицький зумів з великим хистом і справжнім талантом поєднати елементи народної пісенности з сучасним музичним стилем. Його обробки народних пісень для фортепіяну в чотири руки є єдиним твором в сучасній українській музичній літературі і зразковим, як під оглядом фортепіянової фактури, так і гармонічної різнородности й оригінальности" (Антін Рудницький, 1962).

В. Витвицький та його власноручний підпис.

Про свій твір п. з. „Диптих" та твори інших композиторів, які появились у записі Струнної оркестри Музичного Ін-

(Закінчення на стор. 3)

Нові фундатори УВУ

До ряду помітних благодійних жертводавців Фундації Українського Вільного Університету ввійшли нові фундатори в особах подружжя проф. д-ра Петра Ґоя та його дружини Олени-Лесі, які створили постійний стипендійний фонд їхнього імени, пожертвувавши десять тисяч дол. Впродовж двадцяти років вони були головними будівничими фондів УВУ, невтомними трудівниками, палкими носіями ідеї допомоги Українському Вільному Університетові — бастіонові української науки у вільному світі, що обходить цього року сімдесятип'ятиріччя свого існування.

Проф. Петро Ґой народився 1925 року в селі Михайлівці Підгаєцького повіту, західня Україна, в родині Антона й Олени з Балдисів. Закінчив народню школу у рідному селі та вчительський семінар у Рогатині і Бучачі, гімназійну освіту здобув у Мюнхен-Карсфельд, а університетські студії в Мюнхені на філософічному факультеті Українського Вільного Університету, завершивши їх докторською дипломною працею „Дипломатичні зв'язки України з Москвою в рр. 1648–1651". В переселенчих таборах у Німеччині брав активну участь у студентських організаціях, Пласті і Спілці Української Молоді. До сьогодні проф. П. Ґой є членом пластового куреня „Лісові чорти".

Після приїзду до Америки продовжував студії в Колюмбійському університеті в Ню Йорку, які закінчив ступенем маґістра з бібліотекознавства. До відходу на емеритуру працював бібліотекарем в Міському університеті та читав лекції з американської слов'янської спадщини.

Проф. Петро Ґой є автором довідника слов'янських бібліотекарів ЗСА і Канади, виданого Конґресовою бібліотекою ЗСА, співавтором словника технічних бібліотечних термінів англійсько-еспанською та еспансько-англійською мовами, який став підручником американських бібліотечних шкіл. Його статті нерідко з'являються в українській пресі діяспори. Проф. Ґой тісно пов'язаний з Українським Вільним Університетом, своєю незабутньою „альма матер". Там він викладає на літніх курсах УВУ, організує Студійні групи української студентської молоді під назвою „Стежками батьків по Европі", з якими відвідує на вакаціях европейські країни, відкриваючи й відшукуючи в них історичні сліди українських предків. Таким чином українська молодь, народжена поза батьківщиною, має змогу ознайомитися з історичними пам'ятниками, місцями поховань Симона Петлюри, Євгена Коновальця, Степана Бендери, ще більш зацікавитися вивченням своєї історії й культури.

З ініціятиви проф. Ґоя та студійної групи вистарано дозвіл на встановлення пропам'ятної плити в концентраційному таборі Дахав (Німеччина) з написом про те, що в цьому колишньому млині смерти, поруч інших національностей, загинули сотні українців. Студійна група відвідувала цвинтарі Фельбах, Монте Касіно (в Італії), а також мюнхенський цвинтар, відшукуючи гроби українських воїнів Другої світової війни, вшановуючи їх релігійними відправами та молитвами. У пошуках слідів українських предків щирому патріотові та винахідливій людині проф. Ґоєві вдалося відкрити в селі Пух біля Мюнхену гріб доньки Анни Ярославни, королеви Франції, внучки князя Ярослава Мудрого, Блаженної Едіґни, де з нагоди 1000-річчя Хрищення України в 1988 році Студійна група „Стежками батьків по Европі" поставила пам'ятку-образ у церкві, в якій похована бл. Едіґна.

Із 1975 року проф. Петро Ґой очолює Фундацію УВУ в Ню Йорку, яка під його вмілим керівництвом стала важливою фінансовою базою для наукової праці УВУ, вишколу вчителів українознавства. Сьогодні в зв'язку з більшою участю студентів-науковців з України фінансова допомога Фундації УВУ посилюється завдяки патріотичній жертвенності української діяспори. З ініціятиви проф. П. Ґоя створено „Бібліотеку української діяспори" у Львові при Університеті ім. Івана Франка, в лютім 1992 року. Будучи від 1992 року ректором УВУ, він здійснив низку корисних проєктів для своєї наукової інституції, зокрема прийняв понад десяток професорів до викладацького складу УВУ, нав'язав контакти з Міністерством Освіти України, за словами учасників літніх семестрів, проф. П. Ґой перший відкрив українським студентам вікно у західній світ.

Серед творчих задумів проф. Ґоя — видання документальних матеріялів про московсько-комуністичні злочини у Вінниці та польські злочини в рамках т. зв. „Акції Вісла", а також публікація творів колишнього ректора УВУ о. Авґустина Волошина, на що фундатори виділили 3,000 дол.

Дружина Олена-Леся Станчак-Ґой народилася в селі Бонарівці на Лемківщині 1926 року в родині Константина і Катерини з Ґолеїв. Народну освіту здобула в рідному селі, учительський семінар закінчила вже на чужині, у переселенчому таборі в Мюнхен-Фрайман. З перших днів після приїзду до Америки включилася в громадську працю українського Ню Йорку. Стає активною в Союзі Українок Америки, входить до його окружної управи, співпрацює з Організацією Оборони Лемківщини, працює в Комітеті Об'єднаних Організацій міста Ню Йорку, вчителює у Школі Українознавства. Подібно як її муж, віддана праці для УВУ, завідує канцелярією Фундації УВУ та є її промотором.

Достойні фундатори є батьками двох дітей, Юрія і Марусі, яким дали високу освіту, виховали їх в українському дусі. Управа Фундації УВУ бажає достойним фундаторам проф. д-рові Петрові і Лесі творчих, здорових многих літ.

Оксана Луцька

Розстріляна юність

„А смерть їх
безсмертям зустріла..."
О. Олесь

Минає піввіку від часу, коли сини і дочки нашого народу згоряли у страшній борні за своє визволення. До боротьби стали найкращі, найчесніші, найвідданіші. Йшли, щоб загинути, доказати всьому світові, що є така нація і народ, який воліє смерть, ніж скоритися ворогові, конати у кайданах.

У перших рядах борців були не тільки мужчини, не тільки витязі, але й основа роду людського — дівчата, жінки, матері.

Можна назвати багато жіночих імен нашого народу, починаючи від княгині Ольги, які впродовж нашої історії вкрили себе невмирущою славою.

Зупинимось на шаленому XX столітті. Ольга Басараб — одна з організаторів українських військових з'єднань у 1918 році, член Української Військової організації. В лютому 1924 року закатована, замучена польською поліцією. В 1942 році в Бабиному Яру в Києві ґестапо розстріляло поетесу і націоналістку Олену Телігу...

На їх місце стала молодь, вихована на тих же святих ідеях служіння народові, нації, Україні. Золочівщина, як і вся Україна, горіла у кривавих загравах. Сили були нерівні. Ті, які стали до боротьби, знали, що загинуть, але їх це не спинило. Вони йшли, боролись до кінця, до загину. Серед них — дівчата, цвіт і надія нації. Когорта відважних, мужніх, безстрашних. Їм було по 18–20 років. Ірина Шипула із Золочева. Вродлива, синьоока, русокоса красуня, душа молоді, з „Просвіти", вона там, де рух, де кипить життя, у самому вирі його. Ніжна дівчина з колишньої Глинянської, нині вулиці Шевченка, вихованка „Рідної Школи". До сьогодні люди згадують її тільки добрим словом. Ніжність Ірини поєдналася з мужністю, твердістю характеру. Вона — член ОУН, патріотка, підпільниця. Ця тендітна дівчина, як і тисячі інших, стає месницею, мечем проти червоного ворога. Кожен вчинок — подвиг. І гине в нерівній боротьбі, як і тисячі її сестер. Жаль, що до нинішнього дня ми не знаємо, де її могила.

Володимира Вагула — вихованка „Рідної Школи", дочка адвоката. Чорнява красуня, яка любила життя, своїх подруг, чуйна і уважна до кожного. Ворог топче рідну землю: Володимира йде у підпілля, стає на прю з окупантами. Кати живцем спалили Володимиру. Згоріла як смолоскип із співом: „Ще не вмерла Україна".

Марія Воловець — з Великої Вільшаниці, зв'язкова УПА, йдучи з Майдану Гологірського, зустрілася з яничарами-„ястребками" із Зашкова. Почалася погоня за підпільницею. Щоб не здатися живою в руки катам, Марія біля хутора Малинівці з словами „Слава Україні!" застрелилась.

Марія Смолин з Великої Вільшаниці, Стефанія Ільчина із Зозулів повторили подвиг своїх сестер-підпільниць. Щоб не здатися живими катам — підірвались на ґранаті.

Настуня Плотиця — „Берізка", відважна підпільниця з Скваряви. Будучи оточена в 1948 році облавниками в рідному селі, з словами „Слава Україні!" вистрелила собі в серце.

Ірина Захарчук з Бонишина, Ірина Кілярська з Почап — посестри-підпільниці геройською смертю загинули в сутичці з облавниками біля Бонишина. Воліли смерть прийняти з власних рук, аніж віддатись катам в руки.

Ярослава Railway Мединська з Вороняк, відважна підпільниця, вірна клятві до останнього подиху. Щоб не здатися живою катам — застрелилась. Іванна Ратушна — з Вороняк — пройшла вишкіл медсестер. 1947 року загинула в криївці біля Дерев'янки, надаючи медичну допомогу пораненому повстанцеві „Хмарі". Яничар доніс облавникам, а ті вже розправились з патріотами.

Срефанія Капітанець – „Пчілка" з Гончарівки — розстріляли відважну підпільницю облавники.

Софія Калачик із Скваряви. Тяжко поранену везли облавники до золочівської тюрми. По дорозі померла від ран.

Ганна Бабоїд з Вороняк, теж замордована облавниками.

Стефанія Вірлик — вчителька з Гологір. Замордована облавниками при допомозі своїх же гайдуків.

Ольга Чміґер з Шпиколос. В 1946 році закололи дівчину штиками на власному подвір'ї.

Марія Чепак з Ремезовець. У 1949 році застрелена облавниками.

Софія Вагула із Зозулів. Розстреляна разом із своєю родиною. Всіх розстріляли, не пожаліли немовлят.

Марія Костів та Марія Собків з Новосілок — в 1945 році замордовані у львівській тюрмі.

Юлія Вовк із Побоча. Під час допиту в Олеському НКВД зв'язковій УПА вирвали язика, напівмертву підпільницю кинули на смітник, за якийсь час вона померла.

Леся Гуньовська з Маховець, донька священика. Закінчила медичну студію, працювала в золочівській аптеці, безстрашна підпільниця. Місце смерті ще не встановлено.

Ангеліна П'ясецька з Гончарівки — „Наталка", „Зухра", зв'язкова крайового провідника „Мирона", загинула 12-го листопада 1948 року на терені Львівської области. Місце смерті ще не встановлено. Хочеться відзначити, що вона була надзвичайно обдарованою дівчиною. Напевно, Україна втратила не тільки вірну дочку, але й здібну поетесу. Залишились її листи — вірші до рідних.

Вероніка Вібла з Кривич. Вдумайтеся у трагедію дівчини. Під час вивезення батьків Вероніка втекла і переховувалась два роки в інших селах. У 1949 році пішла жати просо на свою ниву. Тут її застали звірі. Один „чужий" визволитель і два гайдуки. Вероніку застрелили із серпом в руці.

Ірина Строчан із Золочева, вихованка Золочівської гімназії. Заарештована і замордована в 1941 році.

Ліда Йойко з Золочева, загинула в 1941 році в Золочівській тюрмі. Енкаведисти прийшли арештувати її брата, його вдома не застали, взяли невинну дівчину і замордували.

Такий неповний перелік жертв страшного насильства на нашій золочівській землі. Вони не стріляли, ні, вони були зв'язковими, носили їжу повстанцям, подавали першу медичну допомогу. Але вони — нескорені, патріотки, члени ОУН. Вірність присязі була для них понад усе. Остання куля була для себе.

Вони спочили без труни, без хреста і напису — в холодних обіймах безіменних могил, молоді, вродливі, розумні. Могли врятувати своє життя, але добровільно обрали шлях на Голготу.

Тисячі і тисячі їх матерів і батьків, сестер і братів пішли за ними в тюрми, табори, сибіри. Їм теж понівечено молодість, материнство, життя.

Біль від пережиття, трагізму їх смерти не заглухне в серцях усіх тих, хто знав їх живих, і не знаючи їх особисто, був і є їх однодумцем, духовно належав і належить до одного з ними покоління.

Мало народів світу мають таких дочок. Ми можемо гордитися ними. І нині, у незалежній соборній Україні, нехай цей спомин ляже світлою квіткою на їх знані і незнані могили.

„Галицька Хроніка",
Золочівщина

Два нові випуски журналу „Українська Діяспора"

Появилися в половині цього року два нові числа піврічника „Українська Діяспора", що виходить у Києві від 1993 року видавцями якого є Інститут соціології Національної Академії Наук України та редакція Енциклопедії Української Діяспори при НТШ. Шосте число вийшло ще за 1994 рік, а сьоме як перше за 1995 рік. До кінця 1995 р. появиться ще одне (восьме) число цього нового журналу, що є спільним виданням установ західної української діяспори та материка.

У шостому числі головною статтею є продовження монографічної праці В. Трощинського (Київ) „Витоки та історична доля міжвоєнної української політичної еміґрації в Европі". Ця праця (понад 60 стор., враховуючи її першу частину в 5-му числі) є першою серйозною спробою синтетично визначити й проаналізувати явище масової політичної еміґрації після визвольних змагань з України 1920-их років.

У постійній рубриці „Розсіяні по світах" в 6 числі журналу О. Север'янова (Волгоград, Росія) доповнює наші скупі відомості про українців Надволжя (їх розміщення, історичні дані про поселення та нинішні спроби відродження їх етнічного життя). В тому ж числі Н. Асєєва (Київ) дає цікаву довідку про українських мистців в Західній Европі кінця минулого та початку нашого століття. Мова про Париж, Рим, Мюнхен, Берлін та інші центри мистецької творчости, де вчилися і працювали десятки українських мистців. Той же відділ у 7-му числі журналу містить статтю Т. Клинченко (Київ) на тему „Українські поселення в Алтайському краї". Це частина т. зв. Сірого Клину, у якому колишня Славгородська округа займала основну частину, а в тій окрузі в 1920–30-их роках українці становили більшість населення. Вони у цьому російському запіллі й найбільше асимілювалися, тому то остання хвиля етнічного відродження в Російській Федерації їх найменше заторкнула. Автором іншої статті у цьому ж розділі є Н. Стаценко (Київ), яка подала багату і сконденсовану інформацію про українців-русинів на території колишньої Юґославії (сьогодні Сербії та Хорватії); стаття написана з приводу 250-ліття їх поселення на землях південних слов'ян. Подібну „ювілейну" статтю помістив А. Стрілко (Київ) у століття української бразилійської еміґрації „Біля джерел української діяспори у Бразилії".

У постійному відділі журналу „Зберігаючи українську самобутність", де містяться аналітичні або дослідні статті про певні спеціялізовані аспекти діяспорного буття поміщено такі праці: в 6-му числі соціолог І. Зєлик (Ню Джерзі, ЗСА) опублікував статтю „Співвідношення між поколіннями в українській діяспорі в ЗСА", а Ц. Марциняк „Українська діяспора польського села" (дослідження у Білому Борі). В сьомому числі читаємо статтю мовознавця Б. Ажнюка (Київ) „Українська мова в Приморському краї: стан і перспективи" та оригінальне дослідження спеціяльного випадку й досі маловідомої діяспорної спільноти „Етнічна сталість у діяспорному існуванні: український селянин у Литві" авторства О. Нельги (Київ). Тут також поміщена аналітична стаття співредактора журналу В. Маркуся (Чикаґо) п. з. „Анатомія однієї української громади в ЗСА" (про повоєнну українську еміґрацію в Чикаґо та її взаємини із „старою" еміґрацією). Доповнює цей відділ звіт С. Мишанича про фолкльорну експедицію учених Донецького Університету на Кубань влітку 1994 року.

У відділі „Громадське життя діяспори" В. Головенько (Київ) в 6 ч. містить довшу статтю про молодіжний рух діяспори на заході, зокрема в повоєнний період та о. Р. Мизя (Новий Сад, Юґославія) про початки церковного життя українців у Боснії. Н. Арндт (Візентгайд, Німеччина) інформує про діяльність історичного товариства „Волинь" в Німеччині. В тому ж відділі є довша стаття-рецензія К. Кейданського (Київ) на збірник „Досвід втікачів: українські переміщені особи після Другої світової війни", що появився в Канаді англійською мовою в 1992 р. Цей відділ у сьомому числі містить огляд українського життя у Франції (авторка Ж. Б. Дюпон-Мельниченко, Париж) та „З історії української преси в ЗСА та Канаді" (О. Гриценко, Київ).

Відділ рецензій у сьомому числі виповнений працями: Ю. Шаповала (Київ) про працю І. Винниченка „Україна 1920–1980)-их рр.: депортації, заслання, вислання" (Київ, 1994), В. Трощинського (Київ) — рецензія на працю С. Віднянського „Культурно-освітня і наукова діяльність української еміґрації в Чехо-Словаччині: Український Вільний Університет (1921–45 рр.) (Київ, 1994) та М. Кукурудзянка (Кам'янець Подільський) на третій випуск збірника Чернівецького Університету „Питання історії нового і новітнього часу" (1994).

Журнал ще має відділ „Профілі", де подано біографічні чи мемуарні матеріяли про видатних осіб української діяспори. В 6-ому числі поміщена ґрунтовна стат-тя О. Юренка (Київ) про наукову діяльність Дмитра Солов'я та О. Кравченюка (Вилкс-Беррі, ЗСА) про першого українського греко-католицького священика та суспільного організатора в Америці І. Волянського. В сьомому числі поміщений „профіль" мистця П. Мегика, переплетений його особистими спогадами пера М. Мушинки (Пряшів, Словаччина).

В обидвох числах є ще відділ „Діяспори в Україні", у яких поміщено гарні інформативні розвідки — в 6-му Т. Комаренко (Київ) про вірменів в Україні та в 7-му Б. Чирка (Київ) „Німці в Україні (20-30-ті роки 20 стол.)".

Обидва останні випуски журналу збагачують наше знання про діяспору, зокрема про східню, що про неї до останнього часу дуже мало публікувалося. Їх замовляти можна в редакції ЕУД в Чикаґо в ціні 5 дол. за одне число. При надісланні чеку у висоті 15 дол. замовці отримають і восьме число, котре появиться до кінця 1995 р. Замовлення слід висилати на адресу: Encyclopedia of Ukrainian Diaspora, 2247 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622.

ЕУД

Василеві Витвицькому...

(Закінчення зі стор. 2)

ституту ім. М. Лисенка (Торонто, 1984) під кер. Івана Ковалева, композитор писав:

„З платівки І. Ковалева я вповні вдоволений. Передусім добре, що платівка з того роду репертуаром у нас появилася. Я радий, що мій „Диптих" увійшов у наш грамофонний фонд. Немає сумніву, що професійна оркестра могла б виконати ці самі твори краще, подекуди чистіше, але як її, ту оркестру, дістати?

У Ковалева мені подобається старання за якнайбільше логічну інтерпретацію, велика уважливість до деталів і проведене з повним смаком чергування музичних думок та віддихів між ними" (із листа В. Витвицького до Романа Савицького, мол., написаного в Ґлен Спей, 26-го березня 1985 р.)

* * *

Батута чи перо блискуче в руці Василя Витвицького — мов ратище. Всесторонністю й міццю ума він закинув оте ратище своїх постійно актуальних мислей у далечінь майбутнього... вже XXI століття.

З жалем повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 21-го жовтня 1995 р. по довгих терпіннях померла наша дорога МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.
МАГДАЛИНА ПОПЕЛЬ
з ТУРОВИХ

ПОХОРОН відбудеться 25-го жовтня 1995р. зі Собору свв. Володимира і Ольги на цвинтар св. Миколая в Чикаго, Ілл,

син	— ОРЕСТ ПОПЕЛЬ з дружиною БОГДАННОЮ
внучки	— МАРТА КОЗБУР з мужем АСКОЛЬДОМ
	— ОЛЯ СПЕРКАЧ з мужем ЗОРЯНОМ
правнуки	— ДАМ'ЯН, ТАРАС і МОТРЯ КОЗБУР
	— КАЛИНА і МАЯ СПЕРКАЧ
сестра	— ЛІДА МІШЕНА

братанки і сестрінки в ЗСА, Канаді й Україні.

З глибоким смутком повідомляємо українську академічну громаду у світі, що 19-го жовтня 1995 р. в Монтреалі (Канада) помер на 85-му році життя

бл. п.
проф. д-р
ЯРОСЛАВ БОГДАН РУДНИЦЬКИЙ

визначний науковець і педагог, основоположник і дійсний член УВАН, президент УВАН в Канаді (1955-71 рр.), член багатьох українських і неукраїнських міжнародних академічних асоціяцій, учасник численних міжнародних лінгвістичних конференцій, довголітній професор европейських і канадських університетів, колишній президент УМАН, автор численних праць — книжок і розвідок головно в ділянках лексикографії, ономастики, етимології і діялектології.

Українська наука втратила в особі покійного динамічну особистість — борця за правдиве висвітлення ґенези і багатства української мови в усіх її аспектах.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА УВАН у ЗСА

Складаємо глибоке співчуття дружині покійного др Марині Антонович-Рудницькій та їхнім дітям.

Митрополит...

(Закінчення зі стор. 1)

ваної Патріярхом Дмитром (Яремою). Як сказано в акті, сторони об'єднуються для злагоди і пришвидшення об'єднання усього православ'я в єдину помісну Православну Церкву.

Патріярхом об'єднаної Церкви знову підтверджено Патріярха УАПЦ Дмитрія. Документ про об'єднання УПЦ КП і УАПЦ підписали представники Київської, Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської, Вінницької та Хмельницької Єпархій. Об'єднана Церква керуватиметься статутом УАПЦ.

Члени парляментарного об'єднання „За єдину Помісну Церкву", до якого увійшло 56 депутатів Верховної Ради України, 19-го жовтня зустрілися з Президентом України Леонідом Кучмою. За словами Л. Кучми, він зустрівся з представниками цього об'єднання тому, що його глибоко турбує ситуація в релігійному житті суспільства. Церква не повинна втратити ролю провідника через політичні розбіжності ієрархів, вважає Президент. Зазначивши, що він не має ні конституційного, ні політичного, ні морального права втручатися у процеси релігійного життя, однак, як громадянин, підтримує ідею об'єднання Православних Церков України. На думку Президента, українське православ'я не повинно стояти осторонь консолідації держави і суспільства.

Депутати України Микола Покровський та Василь Червоній, які належать до УПЦ КП. очолюваної Патріярхом Філаретом, виступили з протестом проти втручання у внутрішні справи Церкви представників Адміністрації Президента. Депутати оприлюднили документ, у якому сказано: Кілька працівників адміністрації Президента України, всупереч чинному законодавству, втрутилися у внутрішні справи УПЦ КП, пов'язані з виборами Патріярха. Прикриваючись іменем Президента, вони провели зустрічі з єпископами УПЦ КП Галицької, Тернопільської, Кременецької та Вінницької Єпархій, під час яких шляхом тиску та обіцянок особистого пляну та сприяння в наданні часу на телебаченні, засобів інформації, підготували вихід з УПЦ КП кількох єпископів, маючи на меті підготувати таким чином ліквідацію УПЦ КП в цілому". Депутати вимагають, щоб Президент зупинив подібне втручання працівників його Адміністрації у внутрішні справи Церкви, оскільки це, на їх думку, є провокацією проти УПЦ КП. У документі також міститься вимога провести службове розслідування справи втручання працівників президентської Адміністрації у церковні справи.

Відомий російський правозахисник, депутат Державної думи священик Глєб Якунін, коментуючи події в релігійному житті України сказав: „Не треба боятися того, що існують дві чи три Православні Церкви, це вияв церковної демократії, яка дає можливість Церкві відроджуватися. процес об'єднання православних церков в Україні потребує кількох років, а то й десятиліть. Самі віруючі мають вирішити це питання".

В суботу, 21-го жовтня, на заключному засіданні собору УПЦ КП ухвалено рішення перепоховати Патріярха Володимира на території Софійського собору. Ухвалено також постанову про повернення Церкві культових приміщень, звернення до православних Церков України, листи до Президента і Верховної Ради України. Учасники собору закликали духовенство та вірних припинити чвари і приступити до конструктивного діялогу.

У заключному слові Патріярх УПЦ КП Філарет зазначив, що „Собор пройшов на демократичних засадах, одностайно".

УВАН...

(Закінчення зі стор. 1)

певненість у майбутньому поневоленої України, а відтак і власних ентузіястичних зусиль.

Беручи до уваги всі ці матеріяльні й моральні труднощі, праця УВАН, спрямована на збереження і плекання кращих традицій української науки, підтримання духу свободи і незалежности від різних ідеологічних догм, забезпечення високих академічних стандартів, безумовно, заслуговує на нашу найглибшу повагу. Дванадцять ентузіястів, що зібралися 16-го листопада 1945 року в повоєнному Авґсбурзі, Німеччина, започаткували цілком утопійний, "донкіхотівський", за висловом Юрія Шевельова, проєкт: відродження української наукової інституції на руїнах Европи, у вигнанні, без жодних засобів і надій на повернення на батьківщину. До певної міри, то було справді "чистим мистецтвом", "наукою задля науки". Але, як з'ясувалося згодом, наслідки того проєкту виявились досить поважними не лише під академічним, а й під морально-психологічним та політичним оглядом.

Хоч видання УВАН майже не проникали у підсовєтську Україну, інформація про них, про діяльність і пляни УВАН, інтерв'ю з провідними вченими висилались на Україну через "Радіо Свобода" та інші закордонні програми. Патріотична інтеліґенція в Україні мала змогу таким чином орієнтуватися в головних подіях наукового життя в діяспорі, а головне — знаходила надихаючий приклад подвижництва, відданости науковій істині, свободи від політичної кон'юнктури. Про свій особистий досвід такого "радіоспілкування" з УВАН у комуністичні часи коротко розповів у вітальному слові гість зі Львова, академік Національної Академії Наук України Ярослав Ісаєвич.

Але головна заслуга УВАН — це, безумовно, наукова та видавнича діяльність. Як заявив у своїй доповіді діючий президент УВАН Василь Омельченко, за 45 років Академія видала понад 100 книг українською й англійською мовою, серед яких фундаментальна "Історія української літератури" Дм. Чижевського, що вивчається нині як підручник в американських і канадських університетах, та не менш ґрунтовний "Огляд української історіографії" Дмитра Дорошенка. Члени УВАН опублікували сотні статтей різними мовами в американських, українських та інших наукових виданнях, взяли участь у багатьох міжнародних конференціях, зорганізували під егідою УВАН близько 2,000 наукових засідань, де виголосили понад 2,400 доповідей.

Справжньою гордістю УВАН є бібліотека ім. Володимира Міяковського, яка налічує понад 60,000 книжок та періодичних видань, з-поміж яких чимало вважається бібліографічною рідкістю, та архів ім. Дмитра Антоновича, що складається приблизно з 500 окремих архівів, де зберігаються тисячі документів з історії України, її політичного й культурного життя. 326 членів нараховує нині ВУАН, серед яких не лише українці, а й американці, німці, поляки, жиди, росіяни та представники інших національностей.

І видавнича, і наукова діяльність академії стала можливою завдяки зусиллям багатьох людей — починаючи від її першого президента Д. Дорошенка та його наступників М. В'єтухова, Ю. Шевельова, О. Архімовича, О. Оглоблина, Я. Білінського, М. Борецького — до рядових членів і скромних працівників бібліотеки, архіву, секретаріяту; від впливової Фундації УВАН, котра спромоглася у 1961 році придбати для академії пристойний будинок в Мангеттені, до індивідуальних спонзорів і жертводавців, щедрості й посвяті яких академія завдячує здійснення багатьох своїх проєктів. Висловивши подяку членам, працівникам та прихильникам УВАН за їхню самовідданість, присутні вшанували також хвилиною мовчанки пам'ять тих, хто не дожив до 50-літнього ювілею академії.

Після цього голова Ділового комітету проф. Альберт Кіпа, який провадив першу, урочисту частину зібрання, передав слово д-ру Анні Процик, керівникові другої частини: наукової конференції. Хоч жодна з трьох виголошених доповідей не була справді науковою, усі три виступи сприйнялися з цікавістю — патосна, публіцистична розповідь проф. Ярослава Дашкевича зі Львова про стан і перспективи історичної науки в Україні; елеґантні, дотепні і мудрі спогади-роздуми про академію її почесного президента проф. Юрія Шевельова, і майстерний, як завжди, есей академіка НАН України Івана Дзюби "Шевченко і Шіллер", що своєрідно доповнює його чималу вже на сьогодні Шевченкіяну. Останній виступ, до речі, присутні оглянули з відеозапису, оскільки сам доповідач через хворобу не зміг приїхати до Америки. Це, зрозуміло, дещо ускладнило контакт доповідача з публікою й цілковито унеможливило дискусію, хоч, зрештою, дискусія й без того була внеможливлена ювілейним, святковим характером імпрези.

А тим часом деякі тези доповідачів таки викликали полеміку, особливо це стосується змальованої проф. Дашкевичем академічної ситуації в сьогоднішній Україні, котра декому видалась надто похмурою і безнадійною. Безумовно, загальна економічна й суспільна криза в Україні заторкнула й науку: якщо на наукові потреби у 1992 році виділялося 5 відсотків бюджету, то в 1994 — лише 2 відсотки. З-поміж 61,000 працівників Академії Наук України лише 16,000, себто 26 відс., є науковцями, з них лише 2,000 працює в гуманітарних відділах. Більшість із них місяцями не отримують і без того убогої зарплатні, сотні здібних учених покидають науку або виїжджають до інших країн. Відбувається, на думку проф. Дашкевича, "безповоротне знищення наукового потенціялу України".

Але що по-справжньому і небезпідставно викликає стурбованість доповідача — це відсутність істотних змін у самій Академії. На жаль, вважає проф. Дашкевич, Академія не тільки не стала активним чинником у розбудові української держави, а радше лишається гальмом у цих процесах — тобто чинником великою мірою русифікаторським і антиукраїнським. На підтвердження цієї гострої тези наводились такі факти: більшість друкованої продукції НАН видається і далі російською мовою, в апараті НАН і майже в усіх її інституціях домінує російська, стара комуністична номенклятура і далі керує академією, досить часто не приховуючи свого протиукраїнського наставлення.

Ці гіркі слова важко заперечити, однак задля справедливости слід зазначити, що певні, хай і справді занадто повільні, зміни в Академії все-таки відбуваються: у керівництві з'являються нові люди, майже вся гуманітарна продукція друкується по-українськи і жодного протиукраїнського наставлення в ній не простежується, дисертації теж уже пишуться українською мовою, в науку приходять молоді здібні вчені і нові перспективні інституції відкриваються поряд зі старими, закостенілими у совєтській рутині. Та в найголовнішому проф. Дашкевич, на жаль, має рацію: зміни у НАН потрібні і змін цих відчутно бракує, а відтак ще заскоро, мабуть, передавати їй монополію на репрезентацію вільної української науки у світі. А тому й УВАН ще заскоро трансформувати в музей чи архів, як це в делікатній формі запропонував проф. Шевельов. Українська Вільна Академія Наук має майбутнє: її ряди поповнюються представники третього покоління — молодими вченими, народженими й вихованими в ЗСА, налагоджуються й міцніють наукові контакти з Україною, спільні задуми і проєкти постають на порядку денному. Маймо, отже, надію, що й наступне 50-ліття буде для УВАН не менш плідним.

Зворушлива зустріч в Чикаґо

Виступає М. Кульчинський: сидять (зліва): д-р Б. Ткачук, проф. В. Боднарчук і мґр Г. Грушецька

Депутат Обласної Ради Полтавщини, голова Руху, голова „Просвіти" (ТУМ), член Парафіяльної ради, одним словом, і жнець, і кравець, і на дуду грець, Микола Кульчинський привіз з Полтави дітей порядком обміну до міста побратима Рочестеру, Н. Й.

Заякорив він подружжя Денисенків, де Тамара-полтавчанка там „живчиком" української громади і головою комітету міст-побратимів.

Довідалась про це голова Товариства „Полтавщина" в Чикаґо Галина Грушецька і зразу в неї зродилася думка запросити М. Кульчинського до Чикаґо. Зв'язалася з головою Руху д-ром Богданом Ткачуком та головою Товариства Української Мови проф. Вірою Боднарук, і разом і влаштували депутатові зустріч з громадою в залі парафії собору св. Володимира у Чикаґо — 18-го серпня ц. р.

Стало вже традицією, що як хтось приїжджає з України, то йому роблять зустрічі. Переважно на таких зустрічах ми звикли чути високопарні патріотичні промови, переважно з нарі-каннням на долю, на економіку, владу тощо (тільки не на себе). А тут ми почули зовсім щось іншого: людина „спустилася з хмар" і заговорила про конкретну діяльність Полтави. Ми почули про те, як турбуються про наш найдорожчий скарб — дітей! Роблять конкурси на кращі праці учнів, заохочують потім записуватись до університетів; організували Пласт і вже мали цього літа перші табори; організували хлоп'ячу футбольну дружину, яка вже взяла друге місце в турнірі. Гість сказав, що їхня найважливіша мета — праця з молоддю. А на другому місці стоїть — покищо мрія — орґанізація друкарні, бо тоді могли б видавати підручники й книжки та газети за третину коштів.

А що спосіб вислову оповідача був такий простий і щирий, то заля була справді зворушена, навіть зачарована. Вилонилася дружня й тепла дискусія, темою якої було: „Кому ж допомагати, як не таким трудівникам!"

І Рух взяв це щиро до уваги... А з ним і ТУМ, і „Полтавщина".

Секретар ТУМ Чикаґо

❊ ПРАЦЯ ❊

❊ РОЗШУКИ ❊

Внучка **КУБРИ ПЕТРА ПЕТРОВИЧА** (він правдоподібно змінив своє ім'я і прізвище) хоче побачити свого діда, нар. в 1917 р. **в с. Сулимів, Львівська обл.** Прошу його, або когось хто б його знав писати на адресу: **Luba Dubovets 2454 W. Walton, Chicago, IL. 60622.**

❊ ПОСЛУГИ ❊

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊